

Eindverslag LIMES lijn – Dwars door Hoograven – Fase 1.

300 kinderen, 30 moeders, vaders, docenten en buurtbewoners maken samen in 4 weken 1100 mozaïekstenen in 12 kleuren en 32 verschillende patronen. Daarmee legde ik en stadswerken alles bij elkaar een weg van 28 m1 op de vastgestelde LIMES lijn.

Na praktische overleggen en voorbereidingen zijn wij eind oktober gestart met het LIMES project. De bedoeling is om met kinderen en buurtbewoners 930 klinkers in een pallet van 12 kleuren te mozaïeken. Daarna worden deze klinkers afgewerkt en gevoegd, geschikt gemaakt voor buitengebruik.

Allereerst een introductie aan de deelnemers. Dit zijn alle kinderen van groep 5 – 6 – 7 en 8 van de 3 scholen die samen het nieuwe gebouw van Brede School Hoograven aan de Duurstedelaan delen. Peter Sprangers, van Historische Kring Tolsteeg-Hoograven heeft alle aanwezige kennis over de Romeinen en de Limes nog eens opgefrist. Een paar jaar terug was er al een groot Romeinenproject n.a.v. de archeologische vondsten tijdens de bouw van de school. Ons project sluit dit traject af. In het verhaal dat hij houdt, legt hij in de persoon van Murad, de connectie tussen alle landen rondom de middellandse zee. Voor veel leerlingen zijn dit de herkomstlanden van hun ouders en familie. Murad is een Marokkaanse soldaat die rondom het jaar nul naar “kikkerland” komt om te werken voor de Romeinen. Nadat hij zijn taak erop heeft zitten, besluit hij te blijven en trouwt met de Germaanse Fria.

In 10 lessen tijdens schooltijd van gemiddeld 1.5 uur komen 260 kinderen langs. Ze maken na een korte uitleg een simpele steen met 3 lijnen. Waarin contrast, symmetrie en kleurkeuze een rol spelen. Overenthousiast lijkt er hier wel een stenenfabriek geopend. De ene steen na de andere wordt netjes met mozaïek bekleed afgeleverd.

Om het tempo wat te vertragen en de moeilijkheidsgraad te verhogen, introduceer ik een aantal patronen. Die maken zij na in een eigen kleurstelling. Of maken een variatie. Na enkele dagen hebben wij een pallet van diverse patronen en kleuren. En het worden er maar meer en meer.

Na schooltijd zijn er ook nog open lessen waarin de opkomst groot is. Iedere woensdag en vrijdag van 13.00 tot 17.00 komen er tussen de 20 en 40 kinderen meedoen. Ze nemen ook nog broers en zussen mee. Sommige ouders komen met kleinere kindjes, die dit ook prima kunnen met een beetje hulp. Met een flyer, die verspreid is binnen de school en de buurt, hebben we iedereen op de hoogte gebracht. Ook kon iedereen nog extra vinden op de facebook pagina: <https://www.facebook.com/socialsofahoograven>

Om een groter bereik in de wijk te hebben, besloten we ook nog 2 open middagen te doen bij BSO Schateiland. Deze BSO zit ook in Brede School Hoograven. Omdat dit kinderen zijn uit alleen de hoogste groepen, konden we hier echt moeilijke patronen maken.

In de avonduren kwamen vooral mensen die vorig jaar aan het Social Sofa project hebben meegedaan. Daarnaast gaf mij dit tijd om het project op vorm en kleur te evalueren. En een boodschappenlijst voor de volgende dag te maken. Door de stormloop van de deelnemers zijn we bijna door de stenen heen. Ik haal 170 stenen bij en ga nu voor 1100 stuks totaal.

Ook krijgen we nog een vermelding in de krant, in het Utrecht gedeelte van het AD. Ook komen er met regelmaat journalisten langs van Aanzet, de school van Journalistiek, diverse weblog uit de wijk.

Na 2.5 week zijn de stenen allemaal gekleurd en rest ons de taak om alle stenen zorgvuldig te voegen. Dit doen we alleen met volwassenen. Want het is een smerig en best zwaar werk. Gelukkig kwam hulp uit onverwachte hoek.

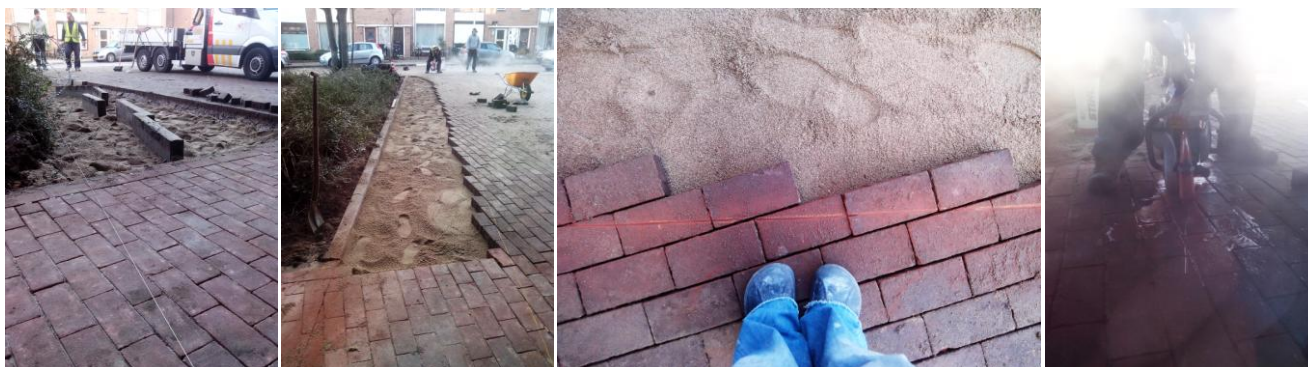
Ondertussen maak ik samen met de beeldhouwer blokjes met daarin een inscriptie van het woord LIMES. Deze blokjes zullen her en der komen te liggen tussen de mozaïekstenen.

Na een paar dagen pauze komt Stadswerken om met ons de stenen in de straat te leggen. Eerst zetten we de lijn uit, die net iets anders blijkt te zijn dan op de kaart. We kiezen ervoor om de lijn die in de school is aangegeven op de vloer, buiten breed door te leggen (5 mozaïek stenen in een bedje van 6 blanco stenen). De andere kant van de weg markeren we met een smallere band (3 mozaïek stenen in een bedje van 4 blanco stenen). Er zijn 3 dagen begroot voor dit werk. We willen graag de voorkant van de school

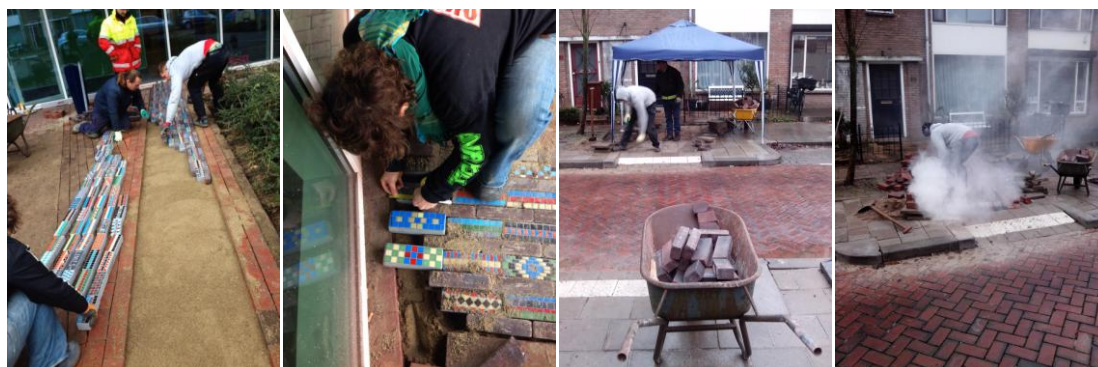
doen, de achterkant en eventueel de overkant. Links en rechts moet de stoep behoorlijk aangepast worden, prullenbakken en planten verzet. Daarom komt er eerst een kraan om het grove werk te doen.

Op maandag 8 december gaat het echte werk beginnen. Nadat de regen stopt en wij onze koffie op hebben wordt de stoep gemeten, de lijn uitgezaagd. De ondergrond aangepast van grit naar brekerzand voor een betere afwatering en ondersteuning ineen.

Ondertussen rijden wij heen en weer naar buiten met karren gevuld met mozaïek stenen. Ik leg alles in de juiste volgorde klaar, de stratenmakers leggen het erin. Ondertussen werk ik de zijkanten af en houdt globaal overzicht. Het is een goede samenwerking, iedereen is opgewekt bezig. Woensdagmiddag 10 december zijn we klaar en ligt de LIMES lijn erin = weer zichtbaar.

Het project is door goede voorbereiding en communicatie soepel verlopen: een pracht project met een hoge opkomst, goede ondersteuning vanuit de Brede School Hoograven (Rob Peters en Marlies Bosch), Stadswerken (Marc Boon, Melvin, Marcel en Richard), Historische Kring Tolsteeg Hoograven (Peter Sprangers), vanuit de wijk (Ruth van Bennekom, Hans Josso, Inger Fast, Nicolette Hartgens en vele vele anderen). En al die kinderen die meededen, dat waren er uiteindelijk dus rond de 300. In de 3^e week van januari komt de wijkwethouder Lot van Hooijdonk fase 1 van de LIMES lijn – dwars door Hoograven openen. Nu is het nog een kwestie van af en toe nieuw zand erover vegen, zodat alle kieren gevuld worden.

Iedereen spreekt erover en zoekt zijn eigen steen! Dit is het mooie van dit project. We hebben het met elkaar gemaakt. Iedereen kon op eenvoudige manier een creatieve bijdrage leveren aan de wijk. Toch was het niet alleen creatief. Het had ook een hoog informatief en leerzaam gehalte: enerzijds het verhaal van de Romeinen in Hoograven. Anderzijds was het puzzelen en tellen, samenwerken, kleur combineren, goed kijken. Men zegt dat de jeugd van nu een korte spanningsboog heeft. Niet als ze bezig zijn met mozaïek, dat kan wel uren doorgaan. Iedereen hoopt nu al op fase 2.

Utrecht, 11 december 2014

Met vriendelijke groet,
Carin van Dongen